

एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेखालील राज्यातील ५९ आदिवासी प्रकल्पांतील अंगणवाडयामधील गर्भवती स्त्रिया व स्तनदा माता यांना "कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट" हे औषध पुरवठा करण्यासाठी निधी उपलब्ध करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय, क्र.मबावि-२००८/ प्र.क्र.५४/का.८
मंत्रालय, मुंबई-३२
दिनांक:- २९ मार्च, २००८.

- वाचा:-** १) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र. बीयुडी-२००७/ प्र.क्र.१०/का.७, दि. २१ एप्रिल, २००७
- २) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांचे पत्र क्र.एबाविसेयो/ का२/७१९/२००८, दि. २७.२.२००८.
- ३) महिला व बाल विकास विभाग यांची नस्ती क्र. एबावि-२००८/प्र.क्र.२४/का.५ अन्वये प्राप्त प्रस्ताव दि.२५.३.२००८.

प्रस्तावना :- आदिवासी भागातील गर्भवती स्त्रि ही अत्यंत गरीबीमुळे सदोदित कुपोषित असते. तिच्या अंगात रक्ताचा पुरवठा पुरेशा प्रमाणात नसल्याने ती विविध रोगांची शिकार बनलेली असते. अशा मातांना होणारे मुल जन्मतःच कुपोषित म्हणून जन्माला येते. सदर समस्या सोडविण्यासाठी गर्भवती स्त्रीया व स्तनदा माता यांना सर्व जीवनसत्व व क्षाराचे पुरेसे पोषण मिळण्यासाठी "कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट" उपयुक्त वाटत असल्याने त्याची उपयुक्तता व परिणामाबाबत अभ्यास करणे गरजेचे असल्याने एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेअंतर्गत राज्यातील ५९ आदिवासी प्रकल्पातील कार्यरत १३७५० अंगणवाडयातील १,४४,४९३ गर्भवती स्त्रीया व स्तनदा माता यांना प्रतिदिन प्रति लाभार्थी २ गोळ्या याप्रमाणे ६ महिने "कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट" पुरविण्यासाठी एकूण रु. १४०६.५५ लक्ष एवढा निधी उपलब्ध करण्याचा प्रस्ताव महिला व बाल विकास विभागाने संदर्भित क्र.३ येथील नस्ती अन्वये सादर केला आहे. सदर औषधांची उपयुक्तता तपासण्यासाठी कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेटचा पुरवठा प्रायोगिक तत्वावर करण्यासाठी आदिवासी उपयोजनेतून निधी उपलब्ध करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :- एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेखाली राज्यातील ५९ आदिवासी प्रकल्पांतील अंगणवाडयामधील गर्भवती स्त्रिया व स्तनदा माता यांना "कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट" देण्यासाठी रु. ३१५.०० लक्ष (अक्षरी रुपये तीन कोटी पंधरा लाख फक्त) इतका निधी उपलब्ध करून देण्यास शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.

२. सदर निधी आयुक्त, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात येत आहे. आयुक्त, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई यांनी

"कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट" ची खरेदी करताना खालील अटी विचारात घेण्यात घ्याव्यात :-

- i) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई यांनी कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट खरेदीची कार्यवाही विहित कार्यपद्धतीनुसार करावी .
 - ii) बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांनी कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट पुरवठ्यासंदर्भात खात्री करून त्याबाबतचा अहवाल आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांना सादर करावा. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांनी एकत्रित अहवाल आदिवासी विकास विभागास व महिला व बाल विकास विभागास सादर करावा.
 - iii) या निधीतून खरेदी करून पुरवठा करण्यात यावयाच्या कॅल्शियम कार्बोनेट, आय. पी. टॅबलेट कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट खाली नमूद केल्याप्रमाणे संपूर्ण तपशील महिला व बाल विकास विभागाने दि. ३०.६.२००८ पर्यंत आदिवासी विकास विभागास सादर करावा.
- (१) या औषधाच्या दरकरारात अंगणवाडीपर्यंत पोहोच करण्याच्या खर्चाचाही समावेश असावा. अंगणवाडीनिहाय वाटप केल्यानंतर त्याची स्टॉक नोंदवहीत नोंद घ्यावी व त्या नोंदीच्याच आधारे वितरकास देयके अदा करण्यात यावीत. तसेच या कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेटवर एक्साईज ड्युटी कमी झाल्यास त्याप्रमाणे दरकरार किंमत कमी करून पुरवठादारांना रक्कम अदा करण्यात यावी. दि. २८-३-२००८ रोजी प्रचलित एक्साईज ड्युटीनुसार एक्साईज लागू राहतील.
 - (२) कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट हे औषध अंगणवाड्यांना पुरवितांना त्या औषधाची शेवटची तारीख ही लांबची असावी. **(किमान २ वर्ष असावी)**
 - (३) एकात्मिक बाल विकास प्रकल्पनिहाय वाटप दिनांक व साठा नोंदवहीत नोंद क्रमांक असावा.
 - (४) राज्यस्तरावर, एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प स्तरावर व अंगणवाडी स्तरांवर प्राप्त पुरवठ्याचा साठा नोंदवहीत नोंदी घेतल्या असल्यास त्याचा दिनांक निहाय तपशील द्यावा.
 - (५) कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट च्या वापरानंतर अंगणवाडीतील लाभार्थ्यांच्या आरोग्यावर होणा-या सकारात्मक परिणामाबाबत सविस्तर तपशील द्यावे.
 - (६) कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट या औषधाचा कोणताही विपरीत परिणाम होणार नाही याची काळजी महिला व बाल विकास विभागाने व आरोग्य विभागाने घ्यावी.
 - (७) कोणत्या अंगणवाड्यांना किती कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेटस पुरविण्यात आल्या याची अंगणवाडी निहाय व दिनांक निहाय माहिती आदिवासी विकास विभागास ३० जून २००८ पर्यंत द्यावी.
 - (८) अंगणवाड्यात वाटप केलेल्या कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट या औषधांचे प्रत्येक जिल्ह्यातून महिला व बाल कल्याण विभागाने १० नमुने Random basis वर गोळा करून त्या औषधांची अन्न व औषधे प्रशासनामार्फत तपासणी करून घ्यावी.

(९) महिला व बाल कल्याण विभागाने आरोग्य विभागाच्या सहकार्याने कमीत कमी १०० अंगणवाड्यांना कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट परिणामासाठी संशोधन करण्यासाठी ५०% लाभार्थ्यांना कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट द्यावे व ५०% लाभार्थ्यांना कॅल्शियम कार्बोनेट आय. पी. टॅबलेट देऊ नये व याचे परिणाम ३ महिन्यांनंतर प्रसिध्द करावे. संशोधनासाठी तज्ञांची एक समिती नेमावी व या समितीने संशोधन करून ६ महिन्यांत अहवाल सादर करावा.

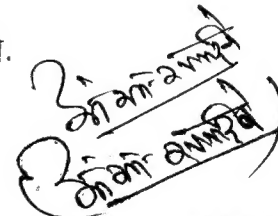
iv) खरेदी वाटप (पुरवठा) व विनियोगामध्ये काही अनियमितता झाल्यास त्याची संपूर्ण जबाबदारी महिला व बाल कल्याण विभागाची राहिल.

३. यावरील खर्च मागणी क्र. टी-५, मुख्य लेखाशिर्ष -२२३६- पोषण आहार- पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- जनजाती क्षेत्र उपयोजना-०२- पोषण- अन्न व पेये वितरण- १०१-विशेष पोषण आहार कार्यक्रम (०१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम १९६१ च्या कलम १२३ व २६१ अन्वये जिल्हा परिषदांना सहाय्यक अनुदान- ३१-सहाय्यक अनुदाने (००) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२३६ ०२९७)" या लेखाशीर्षाखाली खर्च करण्यात यावा. सन २००७-०८ यावर्षाच्या आदिवासी विकास विभागाच्या बचतीमधून सदर अनुदान रोखीने अदा करण्यासाठी मुक्त करण्यात येत आहे.

४. सदर रक्कम खर्च झाल्याचा अहवाल आदिवासी विकास विभागास दि. ६ एप्रिल, २००८ पूर्वी सादर करावा.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २००८०३२९२२६४८००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(झ. सा. रणदिवे)
कार्यासन अधिकारी

प्रति,

सचिव, महिला व बालविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई

सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई

महासंचालक, राजमाता जिजाऊ माता-बाल आरोग्य व पोषण मिशन, औरंगाबाद

आयुक्त, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना, कोकण भवन, नवी मुंबई/ पुणे

संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक

सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/नागपूर/अमरावती.

जिल्हाधिकारी, अमरावती, नाशिक, गडचिरोली, नंदूरबार, ठाणे

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जि.प. अमरावती, नाशिक, गडचिरोली, नंदूरबार, ठाणे

सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.

महालेखापाल, (लेखा परिक्षा) / (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर

अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.

निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई.

सहाय्यक कोषागार अधिकारी, कोकण भवन, नवी मुंबई.

मा. मंत्री, महिला व बालविकास यांचे खाजगी सचिव

मा. मंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव

वित्त विभाग (अर्थ-१७), मंत्रालय, मुंबई

कक्ष अधिकारी, महिला बालविकास विभाग (का.५), मंत्रालय, मुंबई

कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग (का.७), मंत्रालय, मुंबई

निवड नस्ती (का.८)